คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด

Desired Qualities of the Provincial Administrative Organization President Based On the Opinions of the People in Roi Et Province

รุ่งรวี คำสีเขียว
Rungrawee Khumsikieo
เวชสุวรรณ อาจวิชัย
Wedsuwan Ardwichai
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus Thailand
Email: rungravee.th@gmail.com

Received: 8 February 2026; Revised: 12 February 2026; Accepted: 13 August 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด 2) ศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน 3) ศึกษาข้อเสนอแนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า: 1) ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ความสามารถ 2) การเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ จำแนกตามอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะ พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถรอบด้าน เข้าใจบริบททท้องถิ่น มีบุคลิกภาพเหมาะสมและคุณธรรมจริยธรรม เข้าถึงประชาชนได้ง่าย สื่อสารและประสานความร่วมมือได้ดี มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส มุ่งประโยชน์ส่วนรวม

คำสำคัญ คุณลักษณะที่พึงประสงค์, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด, ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the Desired Qualities of the Provincial Administrative Organization President Based On the Opinions of the People in Roi Et Province; 2) to compare Desired Qualities of the Provincial Administrative Organization President Based On the Opinions of the People in Roi Et Province, classified by personal factors including gender, age, occupation, and monthly income; and 3) to suggest recommendations regarding desirable characteristics of the PAO President based on the opinions of the people in Roi Et Province. The sample consisted of 400 household heads. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire. The item-objective congruence (IOC) values ranged from 0.67 to 1.00, and the overall reliability coefficient was 0.86. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and content analysis.

The results show that: 1) The overall level of desirable characteristics of the PAO President, according to the opinions of the people in Roi Et Province, was at a moderate level. When ranked from highest to lowest mean scores, the dimensions were social and economic status, followed by morality and ethics, personality, and interpersonal relations. The lowest mean score was found in the dimension of knowledge and competence. 2) Comparison of the levels of desirable characteristics of the PAO President, classified by gender, age, occupation, and monthly income, revealed overall differences that were statistically significant at the .05 level. 3) The recommendations It was found that the President of the Provincial Administrative Organization should be a leader with comprehensive knowledge and capabilities, who understands the local context, possesses an appropriate personality along with moral integrity and ethics, is easily accessible to the public, communicates and coordinates cooperation effectively, demonstrates honesty and transparency, and is committed to serving the public interest.

Keywords: Desired Qualities, Provincial Administrative Organization President, People in Roi Et Province

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตยที่มุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ของตนเอง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อดูแล จัดทำบริการสาธารณะ และดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งยังทำหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างระบบการปกครองที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) ในบรรดาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ถือเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นองค์กร

ขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมการพัฒนาทั้งจังหวัด และมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ทำให้ตำแหน่งดังกล่าวสะท้อนเจตนารมณ์และความไว้วางใจของประชาชนโดยตรง

อย่างไรก็ตาม แม้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น แต่ปัญหาการบริหารยังคงเป็นประเด็นท้าทายอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะคุณลักษณะของผู้บริหารท้องถิ่นที่มักขาดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ขาดความสามารถในการสร้างแรงจูงใจแก่ประชาชน และบางครั้งยังขาดคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้ประชาชนบางส่วนรู้สึกไม่เชื่อมั่นในตัวผู้นำท้องถิ่น และไม่เกิดแรงจูงใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของ อบจ. ซึ่งสวนทางกับหลักธรรมาภิบาลที่เน้นการบริหารงานโดยยึดความโปร่งใส มีส่วนร่วม และความรับผิดชอบต่อประชาชน (ศิริ รุ่งภัทรเศวต, 2566)

สำหรับจังหวัดร้อยเอ็ด ปัญหาดังกล่าวยิ่งมีความชัดเจน จากการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ผ่านมาพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงผู้นำอยู่แทบทุกครั้ง แสดงถึงความไม่มั่นคงทางการเมืองท้องถิ่นและความไม่สอดคล้องระหว่างคุณลักษณะของผู้นำกับความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ สถานการณ์เช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนยังคงแสวงหาผู้บริหารที่มีคุณลักษณะตอบโจทย์ทั้งด้านวิสัยทัศน์ การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ และความโปร่งใสในการทำงาน เพื่อให้สามารถผลักดันการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด, 2567)

เมื่อพิจารณาจากแนวนโยบายของรัฐที่เน้นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและการพัฒนาบนพื้นฐานของความต้องการของประชาชน ย่อมทำให้คุณลักษณะของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารงานเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทั้งภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ ความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการ และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและสร้างความไว้วางใจได้ (Maslow, 1970; วันชัย วัฒนศัพท, 2553) ดังนั้น ทฤษฎีความต้องการของ Maslow จึงสะท้อนให้เห็นว่า คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นมิได้มีความสำคัญเพียงในเชิงการบริหารจัดการเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในทุกระดับ ซึ่งเป็นพื้นฐานของความสำเร็จในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของ

ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ และเป็นแนวทางต่อการพัฒนาแก้ไขปรับปรุง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด

2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

3) เพื่อข้อเสนอแนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด

1) ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านในจังหวัดร้อยเอ็ดและมีสิทธิ์เลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น จำนวน 404,589 คน การเลือกหัวหน้าครอบครัวเป็นหน่วยวิเคราะห์หลัก เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคม และหัวหน้าครอบครัวมักทำหน้าที่เป็นผู้แทนในการตัดสินใจด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของครัวเรือน อีกทั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งและมีประสบการณ์ตรงต่อบริการสาธารณะของท้องถิ่น จึงสามารถสะท้อนความคิดเห็นที่ครอบคลุมและเชื่อมโยงกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

1.2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่มีทะเบียนบ้านในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 400 คน ได้มาจากสูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ

โดยสุ่มตัวอย่างโดยแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) โดยเลือกกลุ่มอำเภอเป็นกลุ่มตัวอย่างหลัก และทำการเลือกแบบเจาะจง 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอโพนทอง อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอเสลภูมิ อำเภอศรีสมเด็จ และอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จากนั้นทำการสุ่มอำเภอละ 2 ตำบล รวมเป็น 10 ตำบล และในขั้นตอนสุดท้ายผู้วิจัยได้ทำการสุ่มหมู่บ้าน 20 หมู่บ้าน

2) ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักการศึกษา ได้แก่ วราภรณ์ รุ่งเรืองกิจ (2550) พลสิทธิ์ หนูชูชัย (2543) พงศ์โพยม วาศภูติ (2561) เพื่อกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 5) ด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือเพื่อการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 5) ด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ เป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert คือ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด ลักษณะปลายเปิด (Open Ended)

4) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดกรอบแนวคิด และประเด็นในการสร้างแบบสอบถาม 2) สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด 3) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้นำมาปรับปรุงแก้ไข 4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของเครื่องมือแล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) โดยข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 6) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำให้เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำเสนอขอความเห็นชอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการวิจัยต่อไป

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

5.1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย นำเรียนกำนัน นายอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

5.2) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากกำนัน นายอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.3) ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง โดยจะทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถาม ให้ทราบวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือเพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริง

5.4) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบ แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นดังนี้

6.1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2) วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

6.3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำแนกตามเพศ โดยการทดสอบที (t - test แบบ Independent Samples)

6.4) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำแนกตามอายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่าง ทำการทดสอบรายคู่ (Post hoc test) โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

6.5) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดโดยวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ข้อมูลในการวิเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นภาพรวมแล้วนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น			
	$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1) ด้านความรู้ความสามารถ	3.07	0.75	5	
2) ด้านบุคลิกภาพ	3.13	0.68	3	ปานกลาง
3) ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.10	0.69	4	ทุกด้าน
4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.21	0.70	2	
5) ด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	3.32	0.58	1	
รวมเฉลี่ย	**3.17**	**0.68**	**-**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.17, S.D.=0.68) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ($\overline{X}$ =3.32, S.D.=0.58) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม($\overline{X}$ =3.21, S.D.=0.70) ด้านบุคลิกภาพ ($\overline{X}$ =3.13, S.D.=0.68) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\overline{X}$ =3.10, S.D.=0.69) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ความสามารถ ($\overline{X}$ =3.07, S.D.=0.75)

2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเพศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	เพศ				t	Sig
	ชาย		หญิง			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1) ด้านความรู้ความสามารถ	3.00	0.37	3.09	0.40	2.215	.027*
2) ด้านบุคลิกภาพ	3.08	0.42	3.14	0.33	1.500	.134
3) ด้านมนุษยสัมพันธ์	2.97	0.34	3.16	0.27	5.225	.000*
4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.14	0.37	3.24	0.31	2.775	.006*
5) ด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	3.25	0.27	3.34	0.27	3.234	.001*

รวม	**3.09**	**0.29**	**3.20**	**0.21**	**3.561**	**.000***

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	**ความแปรปรวน**	SS	df	MS	F	Sig
1) ด้านความรู้ความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	.184	2	.092	.582	.559
	ภายในกลุ่ม	62.727	397	.158		
	รวม	**62.911**	**399**			
2) ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	.124	2	.062	.485	.616
	ภายในกลุ่ม	50.842	397	.128		
	รวม	**50.966**	**399**			
3) ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2.061	2	1.031	11.978	.000*
	ภายในกลุ่ม	34.160	397	.086		
	รวม	**36.221**	**399**			
4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.463	2	.731	6.893	.001*
	ภายในกลุ่ม	42.120	397	.106		
	รวม	**43.583**	**399**			
5) ด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	.623	2	.311	4.323	.014*
	ภายในกลุ่ม	28.595	397	.072		
	รวม	**29.218**	**399**			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**.570**	**2**	**.285**	**4.976**	**.007***
	ภายในกลุ่ม	**22.730**	**397**	**.057**		

	รวม	**23.300**	**399**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรู้ความสามารถ และด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอาชีพ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	**ความแปรปรวน**	**SS**	**df**	**MS**	**F**	**Sig**
1) ด้านความรู้ความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	.568	2	.284	1.809	.165
	ภายในกลุ่ม	62.343	397	.157		
	รวม	**62.911**	**399**			
2) ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	.327	2	.164	1.282	.279
	ภายในกลุ่ม	50.639	397	.128		
	รวม	**50.966**	**399**			
3) ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	.716	2	.358	4.005	.019*
	ภายในกลุ่ม	35.505	397	.089		
	รวม	**36.221**	**399**			
4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.672	2	.336	3.107	.046*
	ภายในกลุ่ม	42.911	397	.108		
	รวม	**43.583**	**399**			
5) ด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	1.209	2	.604	8.568	.000*
	ภายในกลุ่ม	28.009	397	.071		
	รวม	**29.217**	**399**			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**.495**	**2**	**.247**	**4.308**	**.014***

ภายในกลุ่ม	**22.805**	**397**	**.057**	
รวม	**23.300**	**399**		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรู้ความสามารถ และด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	**ความแปรปรวน**	**SS**	**df**	**MS**	**F**	**Sig**
1) ด้านความรู้ความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	3.394	2	1.697	11.320	.000*
	ภายในกลุ่ม	59.517	397	.150		
	รวม	**62.911**	**399**			
2) ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	1.216	2	.608	4.852	.008*
	ภายในกลุ่ม	49.750	397	.125		
	รวม	**50.966**	**399**			
3) ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2.318	2	1.159	13.574	.000*
	ภายในกลุ่ม	33.903	397	.085		
	รวม	**36.221**	**399**			
4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.509	2	1.255	12.127	.000*
	ภายในกลุ่ม	41.074	397	.103		
	รวม	**43.583**	**399**			
5) ด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	.083	2	.042	.568	.567
	ภายในกลุ่ม	29.134	397	.073		
	รวม	**29.217**	**399**			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**1.294**	**2**	**.647**	**11.676**	**.000***

ภายในกลุ่ม	**22.006**	**397**	**.055**
รวม	**23.300**	**399**	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของ ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดมีความเห็นสอดคล้องกันว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถรอบด้าน ทั้งด้านการบริหารและการกำหนดนโยบาย ควบคู่กับความเข้าใจบริบทท้องถิ่น มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม สะท้อนความเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม เข้าถึงประชาชนได้ง่าย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสื่อสาร รับฟังความคิดเห็น และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส มุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ และมีความเข้าใจสภาพสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่อย่างลึกซึ้ง มีความน่าเชื่อถือ สามารถใช้สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของตนในการสร้างโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำ และขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ดให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของ ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1) ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนรับรู้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถดำเนินงานได้ตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในบางประเด็น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาและการดำเนินงานในบางด้านยังอยู่ในช่วงของการ

ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ความสามารถเชิงนโยบาย การสื่อสารและการมีส่วนร่วมของประชาชน การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงการแก้ไขปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ ซึ่งอาจส่งผลให้ประชาชนประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสในการยกระดับบทบาทและศักยภาพของผู้นำท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความคาดหวังของประชาชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พงศ์โพยม วาศภูติ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารโดยใช้ท้องถิ่นเป็นฐานนั้น ผู้นำจะต้องแสดงภาวะผู้นำในเชิงบริหารที่สามารถสร้างภาวะผู้นำได้ชัดเจน เป็นจริงและมีศีลธรรม จริยธรรม เป็นผู้ผลักดันวิสัยทัศน์ โดยส่งเสริมให้ทุกคนเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์มีจิตสำนึก และมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยหลอมรวมความสามารถและประสบการณ์ ของทุกคนในท้องถิ่นและชุมชนมาสร้างงานอย่างถูกต้องและเหมาะสม ตระหนักเห็นความสำคัญ ของการวางแผน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องต้องการทบทวนพัฒนา และนำไปปฏิบัติ สร้างบรรยากาศความร่วมมือ ความปลอดภัย และพลังสนับสนุนโดยใช้สัมพันธ์ที่ดี ไม่ว่าจะเป็น การกระทำ คำพูด และทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Bass (1985) เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ซึ่งอธิบายว่า ผู้นำที่มีประสิทธิผลไม่เพียงปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่พื้นฐานได้เท่านั้น แต่ต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจ พัฒนาวิสัยทัศน์ สื่อสารอย่างมีพลัง และยกระดับความเชื่อมั่นของผู้ตามให้เกิดความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง หากผู้นำยังดำเนินงานได้เพียงในระดับการบริหารตามภารกิจ (transactional level) โดยขาดการเสริมสร้างศักยภาพเชิงนโยบายและการมีส่วนร่วมอย่างลึกซึ้ง ย่อมทำให้การรับรู้ของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น การที่ประชาชนประเมินคุณลักษณะของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในระดับปานกลาง จึงสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำให้ก้าวสู่การเป็นผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิดาภา ถิรศิริกุล (2567) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของไทย และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของไทยกับนโยบายการพัฒนาสังคม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของไทยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยพบว่า ด้านความรู้ความสามารถเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนรับรู้ว่าการบริหารงานยังขาดความชัดเจนเชิงนโยบายและการสื่อสารวิสัยทัศน์ในระยะยาว รวมถึงการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนทางเศรษฐกิจและสังคมในบางประเด็นยังไม่เห็นผลเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร อีกทั้งบริบทการบริหารท้องถิ่นที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ กฎหมาย และโครงสร้างอำนาจ อาจส่งผลให้ศักยภาพด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารไม่ปรากฏเด่นชัดในสายตาประชาชน สอดคล้องกับแนวคิดของ **Yukl (2013)** ที่ระบุว่า การรับรู้ความสามารถของผู้นำจากผู้ตามขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการบริหาร การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ และผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม หากผลการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน ผู้ตามมักประเมินด้านความสามารถในระดับไม่สูงมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boyatzis (1982) ซึ่งเสนอแนวคิดเรื่องสมรรถนะผู้นำ (Leadership Competency) ว่า ประสิทธิผลของผู้นำขึ้นอยู่กับความรู้ ทักษะ และความสามารถเชิงบริหารที่แสดงออกอย่างเป็นรูปธรรม หากผู้นำยังไม่สามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ แสดงศักยภาพเชิงนโยบาย หรือแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างชัดเจน การรับรู้ของผู้ตามต่อความสามารถของผู้นำมักอยู่ในระดับปานกลาง

2) การเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ จำแนกตามอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และระดับรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน ย่อมมีประสบการณ์ชีวิต บทบาททางสังคม ความคาดหวัง และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแตกต่างกัน ส่งผลให้การรับรู้และการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นไม่เหมือนกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มประชาชนที่มีอายุและอาชีพแตกต่างกันจะมีมุมมองต่อบทบาทหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และบริการสาธารณะไม่เหมือนกัน ขณะที่ระดับรายได้ต่อเดือนมีผลต่อความคาดหวังด้านประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และความโปร่งใสในการบริหารงาน ส่วนความแตกต่างด้านเพศอาจสะท้อนถึงมุมมองและความต้องการต่อภาวะผู้นำ การสื่อสาร และการเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนในมิติที่แตกต่างกัน ดังนั้น ความหลากหลายของลักษณะทางประชากรศาสตร์จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

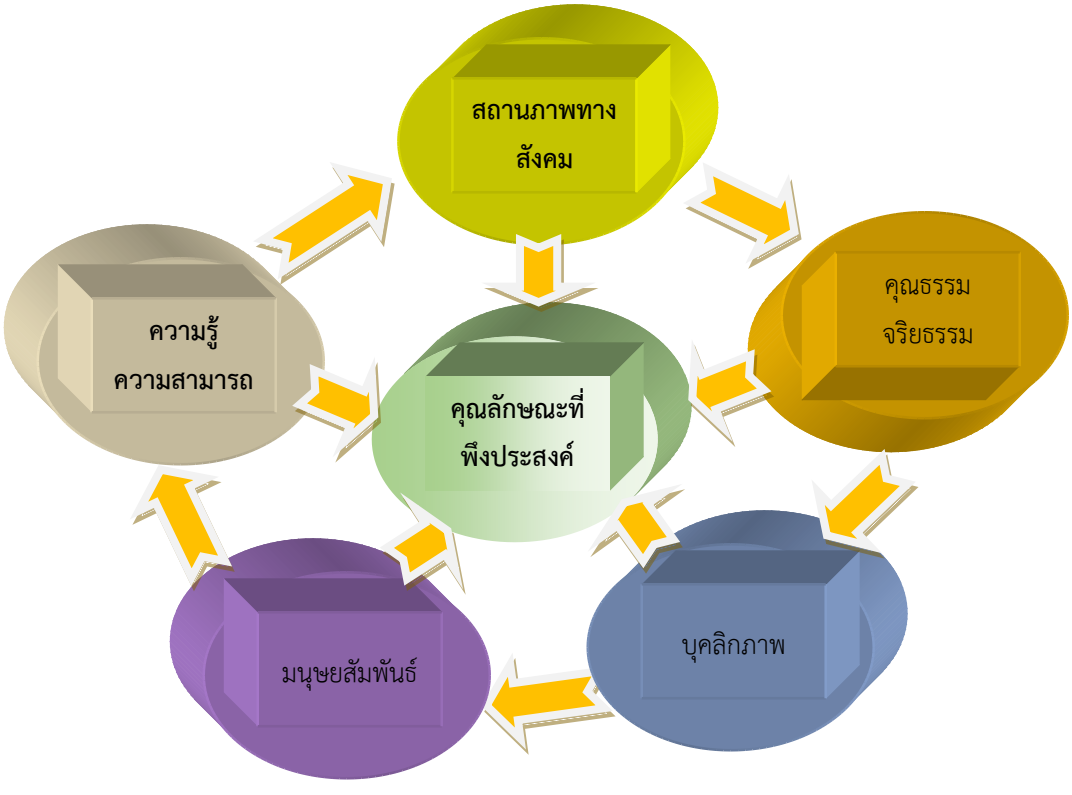
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุทัศน์ ยโสธโร (2563) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองตามทัศนะของประชาชน ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมือง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ข้อเสนอแนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของ ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดมีความเห็นสอดคล้องกันว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถรอบด้าน ทั้งด้านการบริหารและการกำหนดนโยบาย ควบคู่กับความเข้าใจบริบทท้องถิ่น มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม สะท้อนความเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม เข้าถึงประชาชนได้ง่าย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสื่อสาร รับฟังความคิดเห็น และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส มุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ และมีความเข้าใจสภาพสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่อย่างลึกซึ้ง มีความน่าเชื่อถือ สามารถใช้สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของตนในการสร้างโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำ และขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ดให้เกิดความยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ดมีความซับซ้อนหลายมิติ ทำให้ประชาชนคาดหวังให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้นำที่มีความรู้รอบด้านและเข้าใจบริบทท้องถิ่นอย่างแท้จริง ผู้นำต้องสามารถกำหนดนโยบายได้เหมาะสมและตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนการบริหารงานท้องถิ่นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ผู้นำที่เข้าถึงง่ายและรับฟังความคิดเห็นจะช่วยสร้างความไว้วางใจในสังคมคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ และความโปร่งใส เป็นพื้นฐานสำคัญของความเชื่อมั่นจากประชาชน ผู้นำที่เข้าใจสภาพสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ข้อเสนอเหล่านี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Schwartz and Sharpe (2010) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นถึงความสำคัญของการมีจริยธรรมในการตัดสินใจและการบริหารองค์กร ผู้นำที่มีคุณธรรมจะใช้หลักการจริยธรรมในการกำหนดแนวทางการทำงานและการตัดสินใจในระดับต่างๆ เพื่อสร้างความยั่งยืนและส่งเสริมการพัฒนาที่เป็นธรรมในองค์กรและสังคม บทความนี้เสนอว่าผู้นำที่มีคุณธรรมจะต้องไม่เพียงแต่สนใจผลกำไรหรือผลลัพธ์ทางธุรกิจเท่านั้น แต่ยังต้องให้

ความสำคัญกับผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยผู้นำต้องมีความสามารถในการตัดสินใจที่ยึดถือความยุติธรรม ความโปร่งใส และการเคารพต่อคุณค่าของมนุษย์ และมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีความรับผิดชอบในองค์กรและในสังคม

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะทั้ง 5 ด้านมีความสัมพันธ์เชิงระบบและเกื้อหนุนกัน โดยสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจเป็นฐานความน่าเชื่อถือ คุณธรรมจริยธรรมเป็นแกนกำกับการใช้อำนาจ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์เป็นกลไกสร้างความไว้วางใจและการมีส่วนร่วม ส่วนความรู้ความสามารถเป็นพลังขับเคลื่อนเชิงปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม เมื่อองค์ประกอบทั้งห้าทำงานสอดประสานกัน จะนำไปสู่ความเชื่อมั่นของประชาชนและความสำเร็จในการบริหารท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด

สรุป

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ รองลงมาคือคุณธรรมจริยธรรม บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ ส่วนด้านความรู้ความสามารถมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนเสนอว่านายก อบจ. ควรเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถรอบด้าน เข้าใจบริบทท้องถิ่น มีบุคลิกภาพเหมาะสม ยึดมั่นคุณธรรม ซื่อสัตย์ โปร่งใส เข้าถึงประชาชนได้ดี สามารถสื่อสารและประสานความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมใช้ศักยภาพทางสังคมและเศรษฐกิจในการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรกำหนดนโยบายพัฒนาศักยภาพผู้นำและผู้บริหารระดับสูงอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นความรู้ด้านการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การกำหนดนโยบายสาธารณะ การบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใส และความเข้าใจบริบทท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณลักษณะผู้นำสู่ระดับสูง

2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรส่งเสริมให้มีนโยบายเปิดพื้นที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมและสม่ำเสมอ ผ่านเวทีประชาคมและช่องทางดิจิทัล เพื่อสร้างความใกล้ชิด ความไว้วางใจ และให้การบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะนำไปใช้

1) จากผลการวิจัยพบว่า ด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้นำควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตอย่างมั่นคง มีความน่าเชื่อถือ และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนในด้านความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ

2) ด้านความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้นำควรพัฒนาความรู้เชิงวิชาการและเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับภารกิจและงานที่

รับผิดชอบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความสามารถของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเฉพาะความรู้เชิงวิชาการ การกำหนดนโยบาย และการบริหารจัดการสมัยใหม่ เพื่อค้นหาสาเหตุและแนวทางพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่นอย่างตรงจุด

2) ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในบริบทที่แตกต่าง: การศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างจังหวัด

3) ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods) โดยผสานการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับมุมมอง ความคาดหวัง และประสบการณ์ของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นอย่างรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

จิดาภา ถิรศิริกุล. (2567). ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

พงศ์โพยม วาศภูติ. (2561). คัมภีร์นักปกครอง 2551. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

พระสุทัศน์ ยโสธโร. (2563). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองตามทัศนะของประชาชน ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. วารสารปารมิตา. 2(1), 9-20.

วันชัย วัฒนศัพท์. (2553). คนไทยไม่ทอดทิ้งกัน : คู่มือการจัดการสร้างความปรองดองในระบบบริการสาธารณสุข. ขอนแก่น: ศิริภัณฑ์ ออฟเซ็ท.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด. (2567). รายงานผลการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด 2567. ร้อยเอ็ด: องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด.

Boyatzis, R. E. (1982). The competent manager: A model for effective performance. John Wiley & Sons.

Maslow, A. H. (1970). Motivation and Personality. New York: Harper and Row.

Schwartz, M. S., & Sharpe, E. A. (2010). Moral leadership: A new approach to leadership for the 21st century. Journal of Business Ethics. 92(1), 81-93.

Yukl, G. (2013). Leadership in organizations (8th ed.). Pearson.